

Tingfundirnir út til fólkið - frálíkt tiltak

Oddagrein

SJÓNARP FØROYA hevur saman við formansskapinum á Føroya Løgtingi gjørt av - fyrbils sum ein roynd - at senda tingfundirnar beinleiðis út til Føroya fólk. Í fyrstuni verður bert ljóðið at hoyra, men sum frálíkt tiltak verður eisini mynd úr tinginum. Hetta er eitt frálíkt tiltak og skulu bæði sjónvarpið og tingleiðslan hava rós fyri hetta skilagóða stig.

Í eini tíð har álitið á ikki bert politikararnar men eisini á alla ta politisku skipanina sum heild hevur verið sera lítið og ringt, er tað bæði rætt og gott, at stig verða tikið til tess at bæta um hetta vána álitið. Beinleiðis sendingar úr tinginum kunnu vera við til at byggja uppáttur álitið á okkara politisku skipan. Tað er greitt at skulu vit føroyingar til at taka stórra ábyrgd av okkum sjálvum, so er alt avgerandi, at kluffin millum politikararnar og vanlig fólkið má verða fyllt uppáttur. Tað er vissuliga neyðugt at byggja brúgv millum tingið og so fólkið, nú eftir at so nógvur brýr vórðu brendar í 80-unum og í 90-unum við.

Ein kann so spyrja, hvussu beinleiðis sendingar úr tinginum kunnu bæta uppá mista álitið! Sjálvandi skal hetta hettat takast við fyrivarni. Her er talan um nakað nýtt, sum vit mugu venja okkum til. Hetta krevur avgjørt nakað av tingmonnum og somuleiðis at okkum øðrum, sum lurtu. Tvs. at sendari og móttakari mugu vera í lagi. Samskiptið má vera í lagi.

TAÐ at øll fólk her á landi kunnu hoyra og síggja tingmenn, hvørja ferð teir vísa seg og opna munnin í tinginum er ein rættlig stór broyting fyri ikki at siga kollveitandi broyting. Tað kann hava sínar byrjunartrupulleikar, men vit mugu síggja hetta sum eitt stórt framstíg fyri demokratið. Hetta kann vónandi hækka stöðið í orðaskiftinum, tað vil helst gera, at tingmenn fara at brúka meiri tíð og orku til at seta seg inn í málini osfr. Men hetta má heldur ikki bliva so stívt, at tingmenn ikki tora at vera seg sjálvir. Tað má ikki bliva so, at tingmenn tá bráðliga gerast robbottar. Tað er týðningarmikið fyri viðgerðina, at tingmenn sleppa at siga tað, sum bylgist innan í teimum og harvið eisini avspegla tað, sum fólk í teirra valdømi siga og hugsa. Men hinvegin kann hetta eisini hækka stöðið í orðaskiftinum og viðgerðinum.

HIN parturin í hesum er lurtarin og hyggjarin, ella um tíð vil veljarin. Nettup hetta at vit eru eitt lítið samfelag, har tað er so stutt millum tey ymsu liðini í samfelagnum, at informatiónirnar koma so skjótt út til eitt og øll, er ein ótrúligur fyrimunur - fyrimunur fyri at kunna troysta og menna demokratið. Beinleiðis varpingin av orðaskiftum úr tinginum setir so sanniliga eisini krav til lurtaran, nevniliga at hann sohvært kann seg við viðurskiptini, og her eru so allir miðlarnir av alstórum týðningi, at teir eru við til at upplýsa fólk um málini og so eisini fylgja teimum upp. Kann umrøddu tiltak fáa vanliga fólkið at vísa stórra áhuga fyri samfelagsligum málum, sum í veruleikanum merkjar at vísa áhuga øllum tí, sum viðkemur einum sjálvum, so hevði verið nógv vunnin.

SAMANUMTIKIÐ er hetta eitt avbera gott tiltak. Vit kunnu vera so heppin, at vit fáa, hvør veit, kanska tað mest uppbyggjandi og mennandi orðaskiftið í nøkrum demokrati yvirhøvur, og har eitt av lykkaorðunum er nettup tann so stutti teinurin millum sendara og móttakara. Við hesum dregur tú eitt heilt fólk upp í ikki bert orðaskifti, og viðgerðina av stórum málum men av øllum gerandis málum, sum so aftur viðvíkja okkum øllum. Latið okkum síggja nakað positivt í hesi royndini okkum øllum til gagns. Og ikki minst tinginum til æru, tí tað eru í síðsta enda vit øll, sum hava valt tingsins umboð.

Sosialurin

Lesarabrøv:

Føroyingur í útlegd

Eg sat og lurtaði eftir einum føroyingi í útlegd, ið tosaði í Útvarpinum.

Hesin føroyingurin tosaði føroyskt, og greiddi frá ymiskum, ið hann mintist frá tí tíðini, hann búði her heima.

Minnist meg rætt, hevur hann mest sum alla sína tíð búð í Danmark, hevur danska konu og børnini øll uppvaksin í Danmark, tey máttu ikki vaksu upp í Føroyum, tí so vóru tey oyðiløgd. Sum hann tosaði, skilti eg, at hetta var ein loysingarmaður, ein »tjóð-

skaparmaður«.

Tað eg festi meg við, var hvussu forhánsliga hann tosaði um ymiskt, og serliga »Eysturoynna« tað var nakað ræðuligt, nakað kola-svart, sum man ikki tordi at hyggja at, tað hevði so lítið virði, at tað var ikki hyggi-andi at.

Tað, ið meg argaði mest, var hansara háðan móti »eysturoyningum«. Hesin maður var boðsendur at taka ímóti eini sømdargávu frá mentamálaráðharranum uppá 150.000 kr., fyri hvat? Var tað fyrri at verða tjóð-

skaparsinnaður, ella sum føroyingur í útlegd ella hvat? Hann hevur so ikki lagt rygg til í Føroyum.

Eg haldi, at Signar á Brúnni, mentamálaráðharrin, mátti sæð onkran av okkara egnu líka væl skikkaðan. Vit eiga nakrar av allarbestu útróðrarmonnum her í oynni, sum rógva líka vestur um Mykines við smábátum, eitt nú Jonhar við Glúpi, bara fyrri at nevna onkran. Skiparin á Boðasteini ið hevur brotið upp úr nýggjum, fyrri ikki at tala um skiparnar á »Tróndi í

Gøtu« ið fiskar 330-340 dagar um árið. Hettar eru bert nakrir menn, ið høvdu uppiborið eitt herðaklapp. Eysturoyggin hevur klára seg væl, so hon er einki at gera gjøldur burtur úr.

Nei, skalt tú tosa um tjóðskap og loysing og at ráða sær sjálvum, so skalt tú hava danska lön, danska konu og ikki um at tala danska pensión, tá kanst tú rópa hart og veipa við ørm-unum.

Vinarligast
Dánjal H. ásen

Føroyska dunnan í vanda

Føroyska dunnan er minni enn aðrar, men hevur nógv kjøt á. Sama er við føroysku gásini, ið m.a. danir fegnir vilja hava fatur á

DAGFINN OLSEN

Í hesum døgum verður nógv tosað um arvargransking, men ikki eru øll, ið bert geva kjakinum um gransking og skráseting av føroyingum gætur. Mong eru tey, ið fáast við at verðveita ymisk sløg av fugli og djórum, ið hava serføroyskan dām.

Ein teirra, ið vísir hesum alstóran áhuga, er Arnfríð Hentze í Vági. Sjálf fæst hon m.a. við at halda kalkun og dunnur. Sjálf vil hon fegin hava fatur í føroyskum dunnum, men tær gerast færri og færri og eru ringar at fáa fatur í, heldur hon.

Arnfríð Hentze sigur, at føroyska dunnan er í vanda, nakrar eru á Garðinum uppi í Hoyvík, ið er eitt slag av livandi savni. Hon fegnast um arbeiðið, ið Andreas Reinert og onnur gera, fyrri at varðveita og skráseta føroysku dunnum.

- Føroyska dunnan stavar ivaleyst frá villdunnuni: hon er minni enn aðrar, men hevur nógv kjøt á, hon kann hava allar litir og gongu-

lagið er sum á villdunnu og hon ratar nógv. Harumframt verpur hon hvít egg, greiðir Arnfríð Hentze frá.

Gásin

Eisini føroyska gásin tykist vera í vanda, tí hon er blandað so nógv við onnur sløg. Føroyska gásin stavar frá villgásini. Hon fær meira føði nú enn aður og er tað óivað tesvegna, at hon eisini fær fleiri ungar nú - eini 12 í móti eini 8 fyrr.

Undir krígnum vórðu m. a. japanskar gæs blandaðar uppi tær føroysku.

Velið peikar upp eftir á føroysku gásini og nevið meira niðureftir og liturin er mest morðreyður og grár.

Ein av góðu eginleikum er eisini, at hon ansar ungunum sera væl.

Arnfríð Hentze heitir á fólk um at hugsa seg um, áðrenn tey seta við, tí annars kunnu t.d. hesir eginleikar fara fyrri skeyti.

Skráseta stammuna
Hon vísir á, at tað er av

stórum týðningi at fáa skrásett stammuna, so fólk t.d. kunnu fáa egg og ungar. Hetta arbeiði eru Andreas Reinert og onnur í holt við. Somuleiðis verður arbeiðið við at skráseta eitt nú føroysku kúnna. Eisini har er bland komið í, eftir at byrjað varð at innflyta sáð úr Noreg fyrri einum 30 árum síðani.

Arnfríð Hentze vísir á, at m. a. danir fegnir vilja hava hendur á føroysku gásina, tí nógv kjøt er á, hóast hon er minni enn aðrar. Somuleiðis vísir hon á, at í Dan-

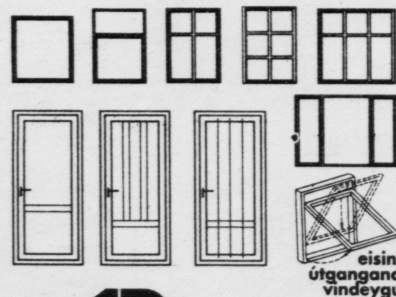
mark letur staturin nógvan pening til arbeiðið at varðveita ymisk dansk djóra- og fuglasløg.

Arnfríð Hentze heitir á fólk, ið fáast við slíkt, og sum annars hava áhuga, um at vísa arbeiðinum at varðveita føroysku dunnum og gásina ans og at seta seg í samband við tey, ið fáast við hetta arbeiði.

- Tað er spell, um slagið fers og óivað er eisini stórt virði í hesum, sigur Arnfríð Hentze.

Ókeypís

**ráðgeving og óbindandi tilboð
verða givin upp á vindeygu,
hurðar og havastovur úr
plasti ella aluminium**

**ALUMINIUM
OG PLASTVIRKIÐ P/F**

Tlf. 31 8796 • Fax 31 8746
í Svanga 23 • FR-100 Tórshavn
Verkstaðið er í Gøtudali

Lesið eisini Sosialin á Netinum

www.sosialurin.fo